

# Rostislav Iščenko: RUSKO VÍTĚZÍ, KOLEKTIVNÍ ZÁPAD JE V PANICE. “Mírové” plány na prahu ruského vítězství

- A | 13. dubna 2024

**RUSKO / UKRAJINA / BĚLORUSKO: Mírová jednání o Ukrajině podle Erdogana nebo Lukašenka? A jestli vůbec nějaká jednání, když Rusko vítězí a kolektivní Západ je v panice....?**

Téměř současně se zveřejněním Erdoganova mírového plánu, který předpokládá návrat k tezí Istanbulské dohody z roku 2022, předložil i Lukašenko – během jednání s Putinem – návrh na návrat k istanbulské myšlence.

Ruský prezident standardně prohlásil, že Moskva je vždy pro mír, ale Ukrajina nechce jednat, ale myšlenka je to dobrá – a tak ji podporujeme.

Nepochybuji o tom, že Kreml dobře ví, že Západ určitě využije návrat Ruska k jednacímu stolu k dalšímu podvodu a k získání času. Navíc – vzhledem k tomu, že předchozí podvody Západu se kupodivu obrátily ve prospěch Ruska, jsem si jist, že ruské vedení je nyní připraveno zorganizovat podobnou past na své “přátele a partnery”, aby mohlo s pokrčením ramen říci: “Tak moc jsme chtěli mír! Udělali jsme tak obrovské ústupky! Ale byli jsme podvedeni!”

V podstatě je naprosto jasné, jak vidí Kreml vývoj procesu ve prospěch Ruska:

1. Erdoganovy návrhy mírového plánu jsou natolik komplikované, že vyžadují svolání mírové konference za účasti Spojených států a kolektivního Západu. Rusko i západní partneři musí navíc v rámci tohoto plánu přijmout závazky, které jsou pro ně zcela nepřijatelné. Plán tak může být znehodnocen již ve fázi předběžného projednávání – zúčastněné strany se jednoduše u jednoho stolu nesejdou.
2. Pokud se nějaká forma plánu skutečně podaří a na hranicích Ruska zůstane na neurčitou dobu nedefinovaný ukrajinský stát (bez jasných hranic a zahraničněpolitických priorit), Západ bude muset financovat tuto černou díru nejméně 15 let, než bude vůbec možné podniknout podle plánu nějaké kroky, které by se potenciálně mohly dotknout zájmů Ruska.
3. Ani Kyjev, ani Západ nebudou plnit své závazky, což dá Moskvě možnost kdykoli zrušit podepsané dohody a využít mírového oddechu k definitivní integraci nových území, dalšímu posílení armády, restrukturalizaci ekonomiky, přeorientování zahraničního obchodu a zlepšení finančního systému.
4. V tomto okamžiku může být diskuse o Erdoganově mírovém plánu využita k přerušení mírových iniciativ konference o Ukrajině, kterou připravuje Švýcarsko.

Na první pohled to vypadá krásně, ale musíme si uvědomit, že i za chlapečkem, který pořád křičel “Vlci! Vlci!”, přišli jednoho dne opravdoví vlci a sežrali ho i se stádem. Na pozici “oklamané nevinnosti” si už dávno všichni zvykli. V domácím prostředí to lidi většinou rozčiluje. Dokonce i ti, kteří si uvědomují, že stále není známo, kdo, koho a jak účinně celá ta léta klamal, nemají rádi, když se vedení jejich země tváří na mezinárodní scéně jako naivní a prostomyslný hlupáček, kterému zlí, ale chytrí prudiči vždycky ublíží a před konečnou katastrofou ho zachrání jen šťastná náhoda.

A co teprve ty miliony lidí, které se upřímně diví, proč je třeba udržovat státní aparát včetně různých speciálních služeb, když v konečném důsledku může být vedení země podvedeno i tam, kde je podvod i pro obyčejného člověka jasný jako facka.

Dá se předpokládat, že tentokrát budou naši západní “přátelé a partneři” myslet o pár tahů dopředu, což může přinést nepříjemné důsledky: když se v roce 2022 původní plány rozpadly a bylo třeba rozhodovat “u šachovnice” v reálném čase, hra se na čas vymkla kontrole a nedopadla dobře.

Obecně lze říci, že jako každá kombinace v jakékoli hře (od fotbalu po politiku), i historka o “mírových snahách” a “rozhořčené nevinности” byla použita už tolikrát, že je třeba být velmi opatrný při mávání praporem mírumilovnosti – může to být zase past, kterou nikdo nečekal, ba dokonce i tam, kde se to zdálo být nemožné.

Američanům například nic nebrání v tom, aby řekli, že se jim Erdoganův mírový plán také líbí a že jsou připraveni vyslat do Istanbulu delegaci, která by projednala konkrétní americko-ruské dohody. V průběhu jednání, jako obvykle, zazní naléhavý návrh začít příměřím na Ukrajině. Souhlas Ruska okamžitě vyřeší časový problém Západu – konstruktivní jednání mohou probíhat tak dlouho, dokud nebude obnovena bojeschopnost ukrajinských ozbrojených sil, a pak se ukáže, že v některém z bodů není dohoda možná. Odmítnutí Ruska povede k jeho obvinění z neochoty učinit alespoň krůček k míru a další jednání budou okamžitě odvolána s tím, že pouze nekonstruktivní postoj Moskvy brání dosažení oboustranně přijatelného řešení.

Druhý scénář je už lepší: skoro nic nemůžeme ztratit. Na Západě nás už stejně nemají rádi a nevěří nám a statistiky ukazují, že většina tamní populace je v té či oné míře nemocná rusofobií, takže ztrátu několika procent váhajících lze považovat za malé neštěstí. Ale naši vlastní lidé a armáda budou i neúspěšná jednání vnímat jako pokus o dohodu s nepřítelem na prahu našeho vítězství.

Jestliže v roce 2022 přinejmenším alespoň vojáci přímo bojující na Ukrajině věděli, že situace není zdaleka tak růžová a že potřebujeme oddech stejně jako nepřítel, pak nyní není žádný zjevný důvod k zachraňování kyjevského režimu před konečnou katastrofou tím, že s ním zasedneme k jednacímu stolu. I do švýcarské konference o Ukrajině (která nás k ničemu nezavazuje) zbývají ještě nejméně tři měsíce. Pokud se náhle ukáže, že nikoli “celý civilizovaný svět”, ale skutečně “celý svět” požaduje zastavení nepřátelských akcí, pak v době, kdy se konference sejde, mohou nepřátelské akce již samy od sebe utichnout v důsledku porážky ukrajinské armády a rozpadu Ukrajiny.

Ano, momentálně hrozí nebezpečí rozšíření vojenského konfliktu kvůli zapojení jednotlivých evropských zemí do bojových akcí, což by mohlo vést nejen k celoevropské vojenské krizi, ale i ke světové válce. Hra na mírové plány však tuto hrozbu v žádném případě neodstraní. Naopak, Západ dnes zjevně nemá ani sílu, ani prostředky k aktivnímu vojenskému zapojení. Potřebuje čas na upevnění svých pozic.

Jakékoli mírové iniciativy válku zpomalují – vojáci jdou do útoku s menším zápalem, protože proč umírat v předvečer míru, zvláště, když se nejedná o mír vítězný, ale kompromisní. V podstatě každý mírový plán, o němž se začne diskutovat, i když se vůbec nehodlá realizovat, umožňuje Západu získat trochu z tak potřebného zdroje – ze zdroje času, kterého se mu zoufale nedostává.

Za těchto podmínek je hra na “Jsme pro světový mír!” extrémně nebezpečným politickým projektem. Získání výhody v této pozici je podmíněno nejen vlastní brilantní hrou (a tou nemůže být hra s opakováním stejné pozice, protože není pro soupeře nečekaná), ale také nevynucenými chybami soupeře (které jsou v opakované pozici stále vzácnější). Zároveň se tím také zvyšuje šance pro soupeře, jenž může vytvořit účinnou protihru.

Přirozeně se nabízí otázka: proč Erdogan a Lukašenko neustále předkládají mírové iniciativy, zatímco je zřejmé, že Západ není ochoten uznat, že je poražen, a Rusko není ochotno vzdát se plodů svých vítězství? V souladu s tím se jakákoli jednání již předem dostávají do slepé uličky a budou sloužit pouze k prodlužování času.

Jde o to, že každý státník hodnotí globální procesy z hlediska zájmů svého státu (jako perspektivní projekt) a také z pozice, kterou zaujímá: někdo z vrcholů Himalájí a někdo z náspu, který je na pozadí okolních bažin také vrcholem.

Národní projekty Erdogana a Lukašenka jsou na první pohled velmi odlišné. Erdogan se snaží vytvořit velkou turkickou říši, potenciální supervelmoc světové úrovně, zatímco Lukašenko buduje svou postsovětskou peněžitou podporu. Oba tyto projekty však mohou odstartovat pouze na základě zlomu mezi ruskou a západní civilizací a pouze v tom případě, že mezi Ruskem a Západem bude existovat rovnováha sil, která vyváží jejich vliv právě v zóně zlomu.

Nyní však Rusko na Ukrajině vítězí. Západ propadá panice, protože to znamená, že během krátké doby se celá východní Evropa (bez ohledu na to, co si o tom dnes myslí Varšava, Riga nebo Bukurešť) přesune do zóny ruského vlivu. To zmaří Lukašenkův nezávislý projekt. Bělorusko tak možná zůstane za jeho života místním "burgundským knížectvím" (na památku jeho někdejších zásluh), ale v dlouhodobém horizontu se rozdíl mezi částmi "svazového státu" setře a Minsk zcela dobrovolně, bez jakéhokoli násilí, a dokonce iniciativně začne předávat politické pravomoci Moskvě jako jednotnému centru řízení integrované ekonomiky (prostě proto, že to bude výhodné pro všechny).

Současně to zasahuje i do Erdoganova nezávislého projektu. Pro Velký Turan nebude místo vedle Velkého Ruska, které bude na západním směru osvobozeno. Rusko prostě nepustí Turky ani na Kavkaz, ani do Střední Asie – do přirozených sfér životních zájmů ruského imperiálního projektu.

Erdogan navrhuje mírový plán, s nímž nemůže být spokojeno ani Rusko, ani Spojené státy. Jak by se například měly zavázat, že nikdy nepoužijí jaderné zbraně? A co když Čína udeří jadernými zbraněmi na místa, kde kotví americká flotila, co když Británie udeří na Murmansk? Mají to ponechat bez odpovědi? To by bylo možné pouze v případě všeobecného celosvětového jaderného odzbrojení, zákazu obnovy jaderných zbraní kýmkoli a za vytvoření spolehlivého systému kontroly. To je však nyní nerealné.

A jak má Rusko souhlasit s návrhem změnit současnou frontovou linii na dočasnou hraniční linii, a ponechat Cherson, Záporoží a část DNR pod ukrajinskou okupací, nebo s tím, že všechna území, na která si dělá nárok Ukrajina, budou muset v roce 2040 projít referendem pod mezinárodní kontrolou, které rozhodne o jejich státnosti? Vítězi se nabízí souhlas s tím, že šest jeho regionů bude mít po dobu patnácti let nedefinovaný status, a pak se snad vrátí poraženým? Kdo by s tím souhlasil?

Nicméně – není to ani nesmysl, ani absurdita. Právě takový mír totiž nedává nikomu výhodu a navždy zakládá prvek konfrontace mezi Ruskem a Západem, který je pro Erdoganův imperiální projekt výhodný. Bělorusko by se mohlo spokojit s méně ambiciózním úsilím, ale Erdoganův mírový plán v podstatě zcela vyhovuje i požadavkům Lukašenkova projektu postsovětské apanáže.

V některých otázkách tedy mohou hrát s Ruskem, v jiných mohou zaujmout pozici obhajující zájmy vlastního politického projektu, který nemusí být nutně komplementární s ruským.

V rámci velké hry je třeba brát v úvahu i tyto malé hry. Právě hojnost a často nereálnost malých lokálních projektů spojenců a soupeřů určuje obtížnost vedení krásné a účinné kombinace proti hlavnímu nepříteli. Spolehlivá podpora těchto spojenců se může kdykoli změnit z pevné skály v kopeček mezi bažinami, může se plést pod nohy a skončit v nečekané břečce.

A poslední, ale nejdůležitější věcí je to, že lidé jsou už zkrátka docela obyčejně unaveni složitým kličkováním v zahraniční politice, v jejíž spleitosti už nejsou schopni se vyznat. Náhradu za své ztráty a strádání vidí v úplném a bezpodmínečném vítězství a v knokautování nepřítele, nikoli ve vítězství na body, které by neznamenaló zničení nacistického režimu, ale jen dohodu s ním.

AUTOR: Rostislav Iščenko

Překlad: PhDr. Jana Görčöšová/Nová Republika

[ZDROJ](#)